



Vlaanderen
is diervriendelijk



Huisdierwijzer eekhoorn

 **Tamias striatus**

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: OOSTELIJKE WANGZAKEEKHOORN

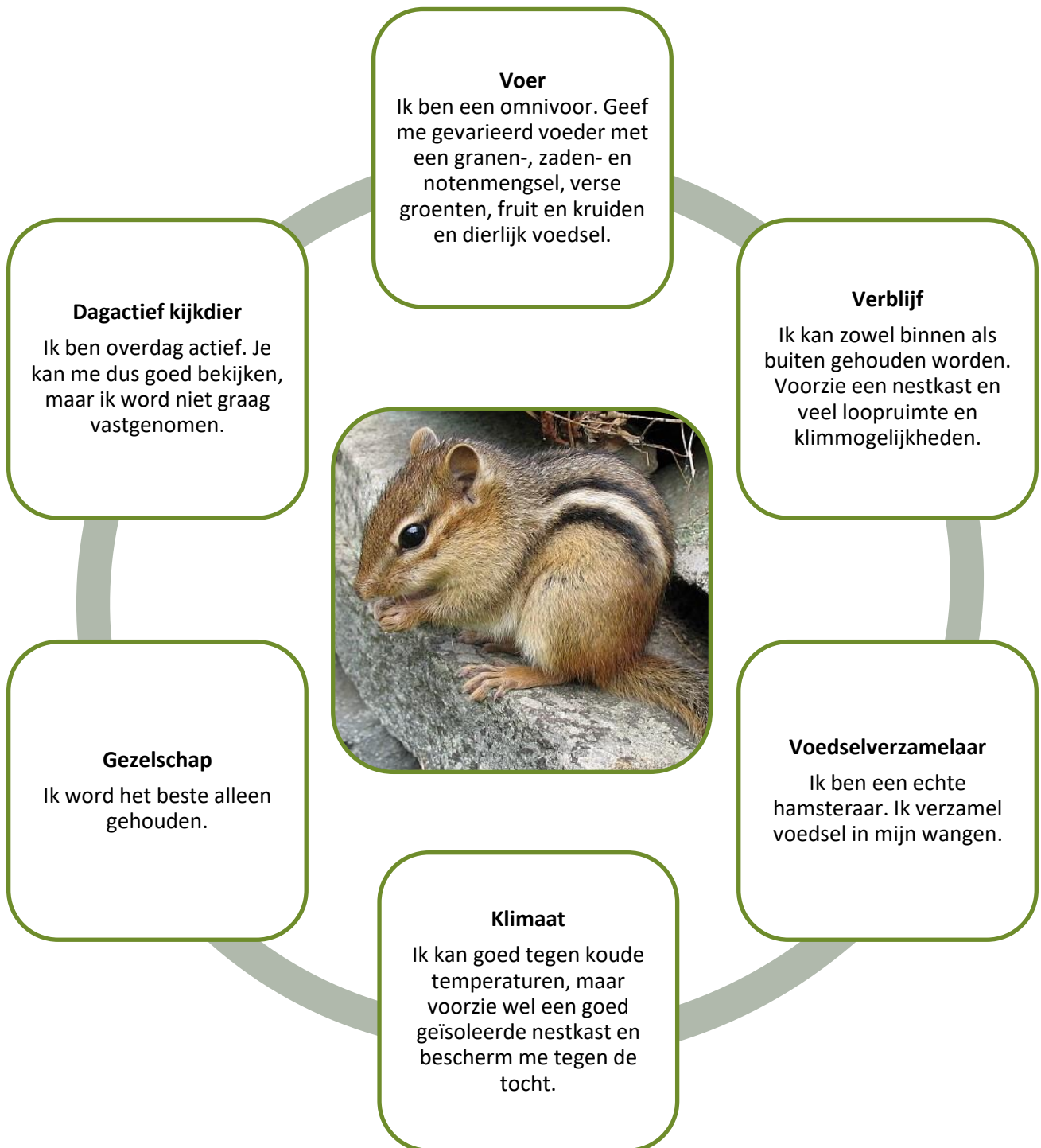
Tamias striatus

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Verbod op het houden van andere eekhoornsoorten	4
3	Natuurlijk gedrag en behoeften	4
4	Huisvesting en verzorging	5
4.1	Huisvesting	5
4.1.1	Gezelschap	5
4.1.2	Verblijf	5
4.1.3	Bodembedekking en inrichting	6
4.1.4	Temperatuur en licht	6
4.1.5	Verrijking	6
4.2	Voeding	7
4.3	Verzorging	8
5	Gedrag en omgang met het dier	8
6	Gezondheid	9
6.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	9
6.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	9
7	Aankoop of adoptie	10
8	Kosten	11

1 OVERZICHT



2 VERBOD OP HET HOUDEN VAN ANDERE EEKHOORNSOORTEN

De zoogdieren die je in België als huisdier mag houden, zijn opgenomen in de [positieve lijst](#). Zowel de oostelijke wangzakeekhoorn als de Aziatische gestreepte eekhoorn staan op deze lijst. In 2016 is de Aziatische gestreepte eekhoorn echter gedefinieerd als [een invasieve exoot](#). Door illegale uitzetting of door ontsnapping is de Aziatische gestreepte grondeekhoorn (*Tamias sibiricus*) vandaag een ernstige bedreiging voor onze inheemse diersoorten zoals de rode eekhoorn en grondbroedende vogels. Bovendien kan het dier drager zijn van ziektes zoals hondsdolheid of de ziekte van Lyme, die ook voor de mens gevaarlijk zijn. Daarom is het bezit en de verkoop van deze eekhoornsoort op basis van een [Europese verordening](#) bij wet verboden sinds augustus 2016. Dit betekent dat je ze niet langer mag kopen of ermee kweken. Enkel als je de dieren voor 3 augustus 2016 in bezit had, mag je ze nog houden op voorwaarde dat ze in een gesloten omgeving zitten en zich niet kunnen voortplanten. [Meer informatie vind je bij het Agentschap voor Natuur en Bos](#).



De rode eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) is een inheemse wilde eekhoornsoort die nooit door particulieren mag worden gevangen of gehouden. De rode eekhoorn kan je herkennen aan de rode kleur en meestal grote oorpluimen. Wanneer je een jonge of gewonde rode eekhoorn vindt, breng deze dan naar een opvangcentrum voor wilde dieren. Daar wordt hij deskundig verzorgd en indien mogelijk terug uitgezet in het wild.

3 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE



De oostelijke wangzakeekhoorn (*Tamias striatus*) is een knaagdier uit de familie van eekhoornachtigen (*Sciuridae*). Het zijn actieve, schuwe dieren die oorspronkelijk voorkwamen in de naald-, loof- en gemengde bossen van Noord-Amerika. Ze zijn overdag actief. De oostelijke wangzakeekhoorn klimt graag en goed in bomen, maar leeft vooral op en onder de grond en wordt daarom een 'grondlevende eekhoorn' genoemd. Voor zijn nest graaft het dier een uitgebreid systeem van gangen en kamers tot wel 1 m diep in de aarde tussen boomwortels, stenen en struiken. De kamers van het hol dienen als slaapplek en doen tijdens de winter ook dienst als opslagplaats voor voedsel. Tijdens de koudste wintermaanden, tussen oktober en maart, leeft deze eekhoorn voornamelijk onder de grond.

Omdat deze diersoort geen vetreserves aanlegt, houdt ze geen winterslaap, maar wel een winterrust. Tijdens de winterrust is het dier veel minder actief, en wordt de slaapcyclus van vijf tot acht dagen maar kort onderbroken om te eten. In de herfst zie je de eekhoorns dan ook druk in de weer om voedselvoorraden aan te leggen. Net als hamsters transporteren ze het voedsel en het nestmateriaal in hun wangen. De wangzakken hebben een erg rekbaar huid die ze kunnen vullen met volumes zo groot als hun kop.

De oostelijke wangzakeekhoorn is een omnivoor. Het dier voedt zich voornamelijk met plantaardig voedsel zoals zaden, noten en graswortels, maar het lust ook insecten. Het voedsel dat de eekhoorn niet onmiddellijk opeet, slaat het op in de voedselkamers van het hol, maar soms ook in ondiepe putten elders. De dieren

In het wild heeft elke eekhoorn een eigen territorium en hij verdedigt de zone rond het hol agressief tegenover soortgenoten. Van nature is de oostelijke wangzakheekhoorn dus een solitaire diersoort. Tot de natuurlijke vijanden van de oostelijke wangzakheekhoorn behoren onder meer grote en kleine katachtigen en roofvogels.

Indeling in het dierenrijk

4 HUISVESTING EN VERZORGING

4.1.1 Gezelschap

4.1.2 Verblijf

Bij buitenhuisvesting moet de kooi goed zijn afgeschermd tegen tocht en regen. Deze dieren hebben vlijmscherpe tanden en zijn goede gravers, een goede omheining is dus noodzakelijk om de eekhoorn in het verblijf te houden. Het is aangeraden om de omheining 1 m in te graven. Sterk gaas, hout afgeschermd met metalen strips en een metaaldraad of beton onder de aarde in het buitenverblijf kunnen een oplossing bieden en voorkomen dat de dieren ontsnappen. Dun gaas, zoals kippengaas, is zeker niet geschikt.

Eekhoorns zijn erg gevoelig voor achtergrondgeluid. De vloer van de binnenhuisvesting bestaat uit hard plastic, dat bestand is tegen knagen. De ruimte tussen de tralies moet klein genoeg zijn om ontsnapping en kwetsuren aan de ledematen te voorkomen.

4.1.3 Bodembedekking en inrichting

Als bodembedekking zijn hooi, hennep, vlas en houtsnippers goed. Gescheurd papier kan dienen als nestmateriaal in de nestkast. Eekhoorns zijn erg propere dieren die één plaats in hun verblijf uitkiezen om hun behoefte te doen. Dat gedrag maakt het eenvoudiger om het verblijf dagelijks schoon te maken.

Benader zo veel mogelijk de natuurlijke leefomgeving als je het verblijf inricht. Voorzie zowel bij de binnen- als buitenhuisvesting minstens één goed geïsoleerde nestkast en een variatie aan stevige takken, touwen, een holle boomstam en eventueel opgehangen plastic pijpen om te schuilen, te klimmen en te rusten. De nestkast dient als vorstvrije overwinteringsplaats voor een dier dat buiten wordt gehuisvest. Als voederplaats is een voedselplatform in de hoogte goed.

In een eekhoornverblijf moeten de volgende zaken aanwezig zijn:

- schuilplekken in de vorm van tunnels van hout of plastic
- minstens één goed geïsoleerde nestkast per dier, met nestmateriaal zoals gescheurd papier
- klimmateriaal van stevige takken en touwen
- een voederplatform in de hoogte, bv. een voederhuisje voor vogels
- een drinkfles

4.1.4 Temperatuur en licht

Deze eekhoorn is overdag actief en dan vooral rond de ochtend- en avondschemering. Een natuurlijk dag- en nachtritme moet worden aangehouden. Voorzie voldoende daglicht bij huisvesting binnen, maar plaats het verblijf niet helemaal in de volle zon. Kies voor een koele plaats met voldoende licht.

Een dier dat buiten wordt gehuisvest, zal onder invloed van lage temperatuur, minder licht en vetrijik voer waarschijnlijk in winterrust gaan. Het dier heeft dan een goed geïsoleerde, tochtvrije nestkast nodig, die voorzien is van nestmateriaal! Een dier dat binnen leeft, zal door de constante temperatuur en aanwezigheid van kunstlicht vermoedelijk niet in winterrust gaan.

4.1.5 Verrijking

Verrijking helpt tegen afwijkend gedrag en verveling. Door nieuwe prikkels wordt het dier gestimuleerd om op onderzoek te gaan en zo doorbreek je zijn dagelijkse routine. Verrijking kan bestaan uit het variëren van voeding en klim- en schuilmogelijkheden.

Eekhoorns zijn zeer actief, onderzoekend en zijn altijd op zoek naar voedsel. Door het voedsel te verstoppert of het te verspreiden over het verblijf stimuleer je hun natuurlijk zoekgedrag. Experimenteer ook met nieuwe mogelijkheden om te klimmen of zich te verstoppert. Je kan dat bijvoorbeeld doen met tijdelijke elementen zoals een zelf geweven schuilplaats van wilgentakken en tunnels in de hoogte. Gebruik de beschikbare ruimte goed om het verblijf complexer te maken. Je voorkomt verveling door het interieur na een grote schoonmaakbeurt helemaal anders in te richten.

Let goed op wat het dier prettig vindt, want ieder dier is uniek. Het is een goed teken als het onderzoekend en nieuwsgierig is. Kijk dagelijks naar het dier om zijn gedrag en behoeftes te leren kennen. Een passief dier dat weinig gebruik maakt van de ruimte, is mogelijk ziek of geeft aan dat de omgeving niet goed voldoet, te koud is of tot verveling leidt. Naar manieren zoeken om het leven van je dier te verrijken is leuk, zowel voor mens als dier!

4.2 VOEDING

Eekhoorns hebben nood aan een gebalanceerd dieet om obesitas te vermijden. Als basisvoer is speciaal eekhoornvoer verkrijgbaar, maar je kan het ook zelf maken door knaagdierenvoer te mengen met vogelvoer. Ook een eigenbereide mengeling van granen zoals haver, graan, gerst, rogge en maïs, aangevuld met ongezouten noten en zaden en gedroogd fruit is geschikt.



Droogvoer moet altijd aangevuld worden met gewassen en versneden bladgroenten en fruit. Ideaal fruit zijn bijvoorbeeld appels, peren en perziken. Eekhoorns eten verschillende groenten, maar hebben een voorkeur voor wortels, tomaat en sla. Ze eten ook graag paardenbloem. Aanvullend zijn dierlijke eiwitbronnen zoals droge honden- of kattenbrokken, gedroogde en levende insecten, meelwormen, gekookte kip en slakken goede keuzes. Versneden groenten of noten en zaden kunnen uitgestrooid worden en dienen als voedselverrijking. Een propere sepiaschelp in het verblijf is een goede bron van calcium en helpt bij het slijten van de tanden.

Een eekhoorn eet ongeveer 30 gram per dag en verstopt soms voedsel dat hij niet heeft opgegeten. Om een goede hygiëne in het verblijf te verzekeren, moet je het dagelijks controleren op achtergebleven resten. Hoewel een eekhoorn die buiten is gehuisvest meestal in winterrust gaat, is het toch belangrijk om het dier van voedsel te voorzien, ook al mogen dat kleinere hoeveelheden zijn. Verse uitwerpselen eten (coprofagie), behoort tot het natuurlijke gedrag van eekhoorns. Het helpt hen om eventuele tekorten in de voeding op te vangen.

Proper, koel water moet altijd ter beschikking staan. Gebruik daarvoor een opgehangen drinkfles met een stalen drinktip.

Voorzie regelmatig vers knaagmateriaal zoals takken van wilgen, hazelaar of onbespoten fruitbomen om de tanden van het dier gezond te houden.

Wat voer ik mijn eekhoorn?

Dagelijkse voer	Niet voeren
50% eekhoornvoer + noten en zaden of basismengeling van granen, zaden en noten	Melk, kaas
30% groenten: wortels, zoete aardappel, tomaat, sla, kruiden en grassen...	Snoeisel van taxusbladeren of andere giftige planten
10% fruit: appel, peer, banaan, kersen, perzik...	Pitten van fruit: verwijderen!
10% dierlijk: honden- of kattenvoer, insecten, meelwormen, slakken...	Pas op met rattenvergif en slakken die gif gegeten hebben!
Calciumbron: sepia	
Knaagmateriaal: wilgen-, hazelaar- of onbespoten fruitboomtakken	

4.3 VERZORGING

Dagelijks

- Verwijder bederfbare voederresten.
- Kijk hoeveel er gegeten is en geef nieuw voer.
- Geef vers koel water.
- Controleer of de eekhoorn er gezond uitziet en zich normaal gedraagt.
- Verwijder de uitwerpselen in de mestplaats.

Minstens één maal per week

- Gebruik waar nodig nieuwe bodembedekking. Zorg dat alles droog blijft: ophopend vocht van gemorst water, urine en mest is een broeihaard voor bacteriële infecties.
- Was de drinkfles goed uit en vul ze met vers water.
- Controleer of de verstopte noten en zaden niet schimmelen.
- Was de voederplaats af met een doek en heet water.
- Vervang eventueel knaagmateriaal, zoals takken, door nieuw materiaal.

Iedere maand

- Haal het verblijf leeg en reinig het interieur en de inrichting met heet water. Laat het geheel goed drogen en geef nieuwe bodembedekking.

Minstens vier maal per jaar

- Reinig en ontsmet het verblijf grondig. Plaats de eekhoorn in een tijdelijk klein verblijf. Verwijder alle materialen en alle los en aangekoekt vuil. Een hogedrukreiniger met een reinigingsmiddel is hiervoor handig. Spoel vuil en inweekmiddel af en laat alles goed drogen.
- Behandel indien nodig ook het verblijf tegen parasieten.

5 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

De eekhoorn is een kijkdier dat gestresseerd geraakt en hyperactief wordt als het teveel wordt vastgenomen, zelfs als het dier gewend is aan menselijk contact. Probeer het vastnemen tot een minimum te beperken. Het dier schrikt snel van snelle of plotse bewegingen. Beweeg daarom rustig in de buurt van het verblijf. Zelfs in gevangenschap behouden eekhoorns hun wilde karakter. Het dier tam maken is moeilijk, zo niet onmogelijk. Precies daarom kunnen eekhoorns erg gestresseerd geraken en gedragsproblemen ontwikkelen.

De eerste signalen voor hyperactiviteit of stereotiep gedrag zijn constant cirkelen of over-en-weer lopen in het verblijf. Een andere soortgenoot of te krappe kooi kunnen zeer stresserend zijn. Voldoende kooiruimte en nestplaatsen zijn voor deze diersoort dus essentiële voorwaarden. De huisvesting in nabijheid van predatoren, inclusief andere huisdieren zoals katten of honden, of dicht bij geluidsbronnen, zoals de radio of de televisie, kan bovendien ook tot gedragsproblemen leiden.

Eekhoorns zijn lenig en snel en je kan ze dus moeilijk pakken. Als je ze moet vangen, bv. voor een diergeneeskundig onderzoek, dan moet je dat rustig doen. Is de eekhoorn tammer, dan kan je hem het beste voorzichtig opscheppen met je handen. Neem het dier met één hand onder de borst, met je andere hand ondersteun je het achterlijf. Bij een wilder exemplaar kan het aangewezen zijn de nestkast te voorzien van een afsluitbaar deurtje, zodat je de eekhoorn met nestkast en al kan verplaatsen. Een kattenval is een andere optie. Met stevige handschoenen of een handdoek voorkom je bijtwonden. Jaag nooit een eekhoorn na in zijn verblijf!

6 GEZONDHEID

6.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Met de Aziatische gestreepte grondeekhoorn mag, zoals eerder gezegd, niet gekweekt worden. Hou mannelijke en vrouwelijke dieren van deze soort dus apart!

Voor je met de oostelijke wangzakeekhoorn gaat kweken, is het belangrijk om na te gaan of je verantwoordelijke kopers hebt voor de jongen. De geslachtsverschillen zijn al op jonge leeftijd te zien. Bij mannelijke eekhoorns is de afstand tussen de anus en de geslachtsdelen groter dan bij vrouwelijke dieren en zijn de teelballen zichtbaar.

Lees je goed in voor je gaat kweken en vraag een ervaren kweker om advies.

6.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Ga op zoek naar een dierenarts die ervaring heeft met eekhoorns voor je een dier aanschaft. Een gezonde eekhoorn heeft een glanzende vacht, heldere ogen en neus, en vertoont geen tekenen van diarree rond de staart. Uitscheiding aan de neus of ogen en een moeilijke ademhaling zijn tekenen dat het dier last heeft van een luchtwegeninfectie. Als de snoet of mond opgezwollen is of vochtig van het kwijlen, dan kan dit wijzen op een probleem met de tanden.

De meest voorkomende gezondheidsproblemen zijn:

- **Tandproblemen**
Symptomen: de bek niet kunnen sluiten, kaakzwellen, niet eten, kwijlen...
De tanden van de eekhoorn groeien permanent en slijten door veel te knagen. Als te weinig hard knaagmateriaal wordt voorzien of door een verkeerde kaakstand kunnen de tanden verkeerd groeien of doorgroeien. Contacteer de dierenarts voor een verdere behandeling, waarbij de tanden mechanisch worden bijgeslepen (niet knippen!). Voorzie preventief voldoende knaagmateriaal zoals twijgen en takken van bomen en sepia.
- **Inwendige parasieten** bv. coccidiose
Symptomen: algehele lusteloosheid, vermindering van vachtconditie, diarree, maar de symptomen zijn niet altijd duidelijk.
Laat halfjaarlijks een mestonderzoek doen of altijd bij twijfel, zo kan de dierenarts medicatie geven indien nodig.
- **Uitwendige parasieten en schimmels** bv. mijten, vlooiën en teken
Symptomen: jeuk, irritatie en soms verkleuring van de huid.
Zowel de dieren als de omgeving moeten worden behandeld. Raadpleeg altijd een dierenarts voor de juiste producten en dosis. Dermatofytose is een schimmelinfectie, die bovendien kan overgedragen worden op de mens.
- **Huidaandoeningen**
Symptomen: jeuk, irritatie van de huid, kale plekken en wonden.
Huidproblemen bij eekhoorns kunnen verschillende oorzaken hebben, zoals stress, vlooiën, mijten en schimmels, een onaangepast dieet, onvoldoende hygiëne in het verblijf of een combinatie van de genoemde oorzaken. Huidproblemen mag je echter niet verwarren met de ruiperiodes die twee maal per jaar plaatsvinden, één maal in de lente en één maal in de herfst.

- **Griep en luchtweginfecties**

Symptomen: neusvloeit, moeilijk ademen

Eekhoorns zijn vatbaar voor dezelfde griep die ook mensen velt. Dit is een [zoönose](#) en dus besmettelijk voor de mens en omgekeerd. Als je eekhoorn griepsymptomen vertoont, of je bent zelf griepig, vermijd dan contact. Was goed je handen en raak de eekhoorn niet aan. Contacteer een dierenarts voor verdere behandeling.

Eekhoorns zijn ontzettend gevoelig aan tocht. Voorkom tocht door het buiten- en eventueel binnenverblijf voldoende tochtvrij te maken.

- **Obesitas**

Symptomen: het dier is vooral te dik aan de lende.

Met overgewicht neemt ook het risico op aandoeningen zoals bv. suikerziekte toe. Overgewicht neemt toe bij onvoldoende beweegruimte en onaangepaste voeding, zoals het voeren van veel vette zaden en noten.

- **Pododermatitis**

Symptomen: ontstekingen aan de voetzolen.

Irritatie aan de voetzolen komt voor bij eekhoorns die gehuisvest zijn op een tralievloer en bij het onvoldoende ruimen van bevuilde bodembedekking. Tralievloerbedekking is daarom niet aangeraden.

Met een zachte bodembedekking zoals hooi, papier en houtsnippers en een goede hygiëne kan je voetproblemen grotendeels voorkomen.

- **Abnormaal gedrag**

Symptomen: Repetitieve gedragingen zonder duidelijk doel, huidkwetsuren, kale plekken.

Door hun wilde en schuwe natuur zijn eekhoorns erg vatbaar voor stress die leidt tot gedragsproblemen als er geen maatregelen worden genomen. Typische stress-gerelateerde gedragingen zijn voortdurend rondcirkelen en over-en-weer lopen in de kooi, maar andere abnormale gedragingen zijn ook mogelijk. Beperk het aanraken tot een minimum, hou huisdieren weg van de kooi en voorzie veel kooiruimte met veel nestplekken om je dier gezond te houden! De aanwezigheid van een andere soortgenoot kan, zeker bij te weinig kooiruimte, erg stresserend zijn.

7 AANKOOP OF ADOPTIE

Eekhoorns zijn nieuwsgierige en actieve dieren. Ze zijn robuust en worden niet zo snel ziek. Kennis van de behoeften en gedrag van het dier is echter heel belangrijk, want eekhoorns geraken snel gestresseerd. Het zijn vooral kijkdieren, die nauwelijks tam worden. Voldoende kooiruimte en veel nestplekken zijn cruciaal om dit dier gezond te houden. Denk erover na waarom je een eekhoorn als hobbydier wilt en of het dier aan die verwachtingen kan voldoen.

De volgende vragen helpen je over de aankoop van een eekhoorn na te denken:

- Wil je de komende twee tot acht jaar voor de eekhoorn zorgen?
- Begrijp je dat het geen knuffeldier is, en niet graag wordt aangeraakt?
- Heb je de plaats voor een ruim verblijf?
- Heb je genoeg tijd om de eekhoorn te verzorgen?
- Is er iemand die de eekhoorn kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Heb je ongeveer 15 euro per maand over voor de voeding en verzorging?

Voor de aankoop of adoptie kan je het best informeren bij kwekers. Het is aan te raden bij meerdere kwekers te gaan kijken voor je de eekhoorn koopt. Zo kun je direct zien wat er allemaal komt kijken bij het houden van de dieren. Kies een verkoper bij wie de dieren er gezond uitzien, het verblijf en het water proper zijn, alle dieren een eigen nestkast hebben en er voldoende ruimte en klimmogelijkheden zijn in het verblijf.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het [meldpunt voor verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

Voordat je de eekhoorn mee naar huis neemt, moet het verblijf in orde zijn. Een eekhoorn kan je vervoeren in een houten doos met ventilatiegaten. Het is minder stresserend voor het dier als het tijdens het vervoeren omringd is door bekende geuren, zoals het nestmateriaal uit de nestkast. Na de aankoop moet het dier een aantal weken wennen aan de nieuwe situatie. Geef het die rust, want dit is een stresserende periode. Na een week kan je meer toenadering zoeken.

8 KOSTEN

De aankoopprijs voor een eekhoorn is ongeveer 40 euro. De dieren kan je meestal vinden bij enkele kwekers of sommige dierenwinkels. Voor een volière of zelfgebouwd verblijf van minimaal 80 x 50 x 120 cm betaal je minstens 100 euro.

Het voedsel en de bodembedekking samen kosten maandelijks ongeveer 15 euro. De kost van een mestcontrole verschilt per dierenarts. Als het dier ziek wordt, kunnen de kosten hoog oplopen.



Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn